

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 27P/36/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8724201333
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Heldáková
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2024:8724201333.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad v konaní pred sudkyňou JUDr. Monikou Heldákovou v právnej veci manželky: A. B., C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XX, XXX XX F., právne zastúpenej: JUDr. Viera Giblákova, advokátka so sídlom Baštová 1467/18, 060 01 Kežmarok a manžela: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXXX/X, XXX XX H., prechodne bytom E. XX, XXX XX F., na návrh manželky o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletej: I. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpenej procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, o návrhu manželky na rozvod manželstva a na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, takto

rozhodol:

I. Manželstvo manželky A. B., C. D., nar. XX.XX.XXXX a manžela A. B., nar. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa 01.03.2003 v Kežmarku, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Kežmarok, vo zv. 19, ročník 2003, str. 240, por. č. 20, r o z v á d z a .

II. Na čas po rozvode schvaľuje rodičovskú dohodu v tomto znení:

Maloletá I. B., nar. XX.XX.XXXX, sa na čas po rozvode zveruje do osobnej starostlivosti matky.

Obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloletú zastupovať v bežných veciach a spravovať jej majetok.

Otec sa zaväzuje prispievať na výživu mal. I. sumou 800,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred matke, odo dňa právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva.

Styk otca s maloletou s a n e u p r a v u j e.

III. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom z 18.03.2024 sa navrhovateľka- manželka (ďalej len „manželka“, „matka“) domáha rozvodu manželstva a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletej.

2. Ako dôvody rozvratu manželstva manželka uviedla, že manželia spolu nikdy nežili ako skutočná rodina, nakoľko manžel (ďalej len „manžel“, „otec“) po celú dobu trvania manželstva až doposiaľ, teda viac ako 20 rokov, pracuje v zahraničí. Rodinu navštevuje v priemere 3-krát v priebehu kalendárneho roka. Manžel nikdy nejavil o manželku a spoločné deti skutočný záujem. Keď bol v zahraničí, ozýval sa sporadicky, a keď bol pár- krát počas roka doma, manželia spolu netrúvali takmer žiadny spoločný čas. Manželka nabádala manžela k zmene, avšak bezúspešne. V súčasnosti sú citové väzby medzi manželmi ochladnuté, manželia spolu nežijú intímne. Vzťahy medzi manželmi sú rozvrátené natoľko, že manželka

nemá záujem o udržanie manželstva. Roky zotrvala v nefungujúcom vzťahu iba kvôli deťom. Jedno z nich je toho času už plnoleté. Manželka navrhla, aby bola maloletá zverená do jej osobnej starostlivosti bez úpravy styku.

3. Manželka spoločne s návrhom predložila sobášny list a rodné listy oboch detí.

4. Uznesením č. k. 27P/36/2024-23 z 15.04.2024 súd ustanovil maloletej na zastupovanie v konaní procesného opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok (ďalej len „procesný opatrovník“).

5. Manžel sa k návrhu na rozvod manželstva vyjadril na informatívnom stretnutí konanom dňa 16.05.2024 (ďalej len „informatívne stretnutie“), kde uviedol, že s návrhom na rozvod manželstva súhlasí. Pracuje v zahraničí ako kuchár, Slovensko navštevuje v priemere 3- krát do roka.

6. Na informatívnom stretnutí manželka zotrvala na podanom návrhu. Uviedla, že po vzájomnom odcudzení neskúšali s manželom obnoviť manželské spolužitie. Spolu s manželom sa dohodli, že rozvod bude lepším riešením. Manželia žijú oddelene. Manžel žije v zahraničí, manželka spolu s deťmi v byte v Kežmarku, ktorý patrí do bezpodielového spoluvlastníctva oboch manželov. Manželka navrhla zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti bez úpravy styku. Manžel doteraz posielal manželke výživné na obe deti spolu 1000,-eur mesačne. Manželia sa dohodli, že táto suma je postačujúca.

7. V závere informatívneho stretnutia manželia uzavreli rodičovskú dohodu, vychádzajúc z ktorej maloletá sa na čas po rozvode zveruje so osobnej starostlivosti matky. Obaja rodičia budú maloletú zastupovať v bežných veciach a spravovať jej majetok. Otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletej sumou 800,-eur mesačne. Styk otca s maloletou sa neupravuje.

8. Procesný opatrovník prítomný na informatívnom stretnutí súhlasil s rodičovskou dohodou. K návrhu na rozvod sa nevyjadril.

9. Manžel na informatívnom stretnutí vyhlásil, že súhlasí, aby súd pojednával o rozvode a o schválení rodičovskej dohody v jeho neprítomnosti.

10. Na prejednanie veci súd nariadil pojednávanie na deň 16.05.2024, ktorého sa zúčastnila manželka a procesný opatrovník. Manžel sa pojednávania nezúčastnil.

11. Súd vo veci vykonal dokazovanie prednesom účastníkov konania, ako aj oboznámením sa s listinnými dôkazmi, najmä s návrhom na začatie konania spolu s prílohami, správou procesného opatrovníka z 14.05.2024, zápisnicou z informatívneho stretnutia z 16.05.2024. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil tento skutkový stav veci.

12. Z kópie sobášneho listu mal súd preukázané, že manželia uzavreli manželstvo dňa 01.03.2003 v Kežmarku, zapísané je v knihe manželstiev Matričného úradu Kežmarok, vo zväzku 19, ročník 2003, na strane 240, pod poradovým číslom 20.

13. Z manželstva pochádzajú dve deti- J., nar. XX.XX.XXXX a I., nar. XX.XX.XXXX. J. je toho času plnoletý, preto ho súd bude ďalej v rozsudku označovať ako „plnoletý“ a I. ako „maloletá“.

14. Manželstvo manželov bolo uzavreté po 1- ročnej známosti vo vzájomnej citovej náklonnosti. Po uzavretí manželstva manželia žili v spoločnej domácnosti v byte, ktorý nadobudli za trvania manželstva. Manžel po celú dobu trvania manželstva pracuje v zahraničí, ozýva sa sporadicky. Keď je manžel na Slovensku, čo je v priemere 3-krát ročne, manželia spolu netrávia, a nikde netrávili, takmer žiadny spoločný čas. Manželka nabádala manžela k zmene, avšak bezúspešne. Manželia sa vzájomne odcudzili. Vzťahy medzi manželmi sú rozvrátené natoľko, že manželia nemajú záujem o udržanie manželstva.

15. Vychádzajúc zo správy procesného opatrovníka z 14.05.2024 matka spoločne s maloletou a plnoletým bývajú v byte, ktorý manželia nadobudli za trvania manželstva. Byt je moderne zariadený, v byte je zavedená voda, elektrina, kúrenie. Matka pracuje ako čašníčka, jej mesačný príjem je 1000,-

eur v čistom bez daňového bonusu. Je poberateľkou prídavku na dve nezaopatrené deti v mesačnej sume 120,-eur. Otec matke prispieva na výživné sumou cca 1000,-eur mesačne. Plnoletý navštevuje 4. ročník na Hotelovej akadémii v Kežmarku. Maloletá navštevuje 7. ročník na ZŠ v Kežmarku. Deti sa s otcom stretávajú, keď príde domov zo zahraničia, v priemere 3-krát ročne. Matka uviedla, že s otcom sú dohodnutí na zverení maloletej so osobnej starostlivosti matky, styk upravovať nechcú, otec súhlasí s výživným. Matka riadne zabezpečuje starostlivosť o maloletú, ktorá má vytvorené vhodné podmienky pre zdravý a morálny vývin. Matke bolo ponúknuté psychologické poradenstvo, čo odmietla.

16. Na pojednávaní konanom dňa 16.05.2024 manželka zotrvala na podanom v návrhu v celom rozsahu. Uviedla, že nemá záujem o záchranu manželstva. Manželstvo je dlhodobo rozvrátené, neplní svoju funkciu. Manželia žijú dlhodobo oddelene, nehospodária spolu, intímne sa nestýkajú.. Manžel nemá záujem o manželské a rodinné spolužitie. Manželka navrhla, aby súd schválil rodičovskú dohodu uzatvorenú na informatívnom stretnutí.

17. Procesný opatrovník sa k návrhu na rozvod na pojednávaní nevyjadril. K úprave rodičovských práv a povinností na čas po rozvode uviedol, že zverenie maloletej do osobnej starostlivosti matky je v jej najlepšom záujme.

18. Po vykonanom dokazovaní dospel súd k záveru, že zistený skutkový stav umožňuje vyvodiť záver, že medzi účastníkmi konania existuje kvalifikovaný rozvrat manželstva. Rozvrat vzťahov medzi manželmi je hlboký a trvalý, a nie je reálny predpoklad obnovenia ich riadneho a plnohodnotného manželského spolužitia. Manželia žijú roky oddelene. Manžel žije a pracuje v zahraničí, rodinu navštevuje v priemere 3-krát ročne. Manželia spolu nehospodária, intímne sa nestýkajú, netrávia spolu čas. Hlavný dôvod rozvratu manželstva súd vzhliadol predovšetkým vo vzájomnom odcudzení sa manželov. Manželstvo účastníkov konania už nenapĺňa svoje spoločenské funkcie.

19. Podľa § 35 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“), súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

20. Podľa § 37 CMP, súd si môže osvojiť zhodné skutkové tvrdenia účastníkov, ak nemá pochybnosti o ich pravdivosti, len ak nie sú v rozpore s vykonaným dokazovaním.

21. Podľa čl. 1 Základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“) manželstvo je zväzkom muža a ženy. Spoločnosť tento jedinečný zväzok všestranne chráni a napomáha jeho dobro. Manžel a manželka sú si rovní v právach a povinnostiach. Hlavným účelom manželstva je založenie rodiny a riadna výchova detí.

22. Podľa čl. 4 Základných zásad zákona o rodine, všetci členovia rodiny majú povinnosť vzájomne si pomáhať a podľa svojich schopností a možností zabezpečovať zvyšovanie hmotnej a kultúrnej úrovne rodiny. Rodičia majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením a povinnosť zabezpečiť rodine pokojné a bezpečné prostredie.

23. Podľa § 18 zákona o rodine, manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

24. Podľa § 19 ods. 1 zákona o rodine, o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť.

25. Podľa § 22 zákona o rodine, k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

26. Podľa § 23 ods. 1 zákona o rodine, súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

27. Podľa § 23 ods. 2 zákona o rodine, súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

28. Podľa § 23 ods. 3 zákona o rodine, súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

29. Pri rozhodovaní o rozvode manželstva manželov a posudzovaní splnenia hmotnoprávných podmienok pre rozvod ich manželstva, súd vychádzal z vyššie uvedených ustanovení zákona o rodine. Na základe zisteného skutkového stavu a osvojených skutkových tvrdení manželov dospel súd k nepochybnému záveru, že vzťahy medzi manželmi sú tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že ich manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spoluzitia (§ 23 ods. 1 zákona o rodine) v zmysle vyššie uvedených zásad (čl. 1 a 4 zákona o rodine). Počas konania bolo preukázané, že manželia spolu nežijú. Od počiatku manželstva, čo je 20 rokov, žijú oddelene.

30. Ako vyplýva z vyššie citovaných zákonných ustanovení, spoločenský účel manželstva spočíva vo vytvorení zdravého rodinného prostredia, kde manželia žijú spolu vo vzájomnej zhode, dôvere, rešpekte, citovom zblížení, poskytujúc si vzájomnú podporu a pomoc. Jedinou prípustnou formou zániku manželstva počas života oboch manželov podľa slovenského právneho poriadku je rozvod manželstva. V zmysle § 23 ods. 1 zákona o rodine hmotnoprávnym dôvodom rozvodu manželstva je kvalifikovaný rozvrat manželstva. Rozvod manželstva je však nutné chápať ako poslednú a výnimočnú možnosť zrušenia manželstva, ku ktorej je možné pristúpiť v prípade, ak je manželstvo skutočne a nenávratne kvalifikovane rozvrátené.

31. Po vykonanom dokazovaní dospel súd k záveru, že zistený skutkový stav umožňuje vyvodiť záver, že medzi účastníkmi konania existuje kvalifikovaný rozvrat manželstva. Rozvrat vzťahov medzi manželmi je hlboký a trvalý a nie je reálny predpoklad obnovenia ich riadneho a plnohodnotného manželského spoluzitia. Manželia žijú od počiatku manželstva oddelene, nehospodária spolu, netrávia spolu čas. Hlavný dôvod rozvratu manželstva súd vzhliadol predovšetkým vo vzájomnom odcudzení sa manželov. Manželstvo účastníkov konania už nenapĺňa svoje spoločenské funkcie.

32. Manželstvo je dobrovoľný zväzok muža a ženy, a aj keď v zmysle zákona o rodine úlohou spoločnosti je manželský zväzok všestranne chrániť a napomáhať jeho dobru, nikoho nemožno nútiť, aby v nefunkčnom manželstve zotrval. Keďže manželstvo nemôže v ďalšom plniť svoj účel a vytvárať harmonické a trvalé životné spoločenstvo, súd návrhu navrhovateľky vyhovel a predmetné manželstvo rozviedol (výrok I.).

33. Podľa § 100 CMP s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

34. Podľa § 24 ods. 1 zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, či maloleté dieťa zverí do spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súd súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

35. Podľa § 24 ods. 4 zákona o rodine rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

36. Podľa § 24 ods. 5 zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na

výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

37. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

38. Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

39. Podľa § 62 ods. 4 zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

40. Podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

41. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

42. Podľa § 76 ods. 1 zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

43. Podľa § 25 ods. 1 zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

44. Z manželstva účastníkov konania sa narodili dve deti, toho času jedno maloleté.

45. Ako je už uvedené v bode 7 tohto odôvodnenia na informatívnom stretnutí uzatvorili rodičia rodičovskú dohodu, ktorej obsah je bližšie uvedený v predmetnom bode. Procesný opatrovník na informatívnom stretnutí, a tiež na pojednávaní uviedol, že zverenie maloletej do osobnej starostlivosti matky je v jej najlepšom záujme.

46. Na pojednávaní konanom dňa 16.05.2024 súd schválil navrhnutú rodičovskú dohodu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej na čas po rozvode manželstva, keďže táto zodpovedá záujmom maloletej. Na základe schválenej rodičovskej dohody bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky, obaja rodičia budú maloletú zastupovať v bežných veciach a spravovať jej majetok. Otec sa na podklade schválenej dohody zaviazal prispievať na výživu maloletej sumou 800,- eur mesačne, ktorú s ohľadom na aktuálny mesačný zárobok otca a s ohľadom na odôvodnené potreby maloletej súd považuje za dostatočnú. Styk otca s maloletou rodičia žiadali neupraviť, nakoľko stretávanie sa bude realizovať v nepravidelných intervaloch na základe individuálnej dohody (výrok II.).

47. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh. Obaja manželia si uplatnili nárok na náhradu trov konania.

48. Podľa § 58 ods. 1 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

49. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 53 až § 55 CMP).

50. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia tak, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko si náhradu trov konania účastníci ani neuplatnili (výrok III.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Poprad. (§ 355 ods. 1 CSP)

Rodičia nie sú oprávnení podať odvolanie voči výroku, ktorým bola schválená rodičovská dohoda. (§ 122 CMP)

V odvolaní sa má uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka a čo sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a uvedená spisová značka konania. (§ 127 a § 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolanie. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (62 ods. 1 CMP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvoде manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko. (§ 27 ods. 1 Zákona o rodine).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na nariadenie súdneho výkonu rozhodnutia.